

Subject : Third Language Sanskrit (TLS)
MODEL QUESTION SET – 4

OBJECTIVE

Time : 1 Hour

Full Marks : 50

शुद्धम् उत्तरं चिनुत ।

1. कः आसीत् उपमन्योः गुरुः ?
(A) व्यासः
बपावः
(B) धौम्यः
धौम्यः
(C) गौतमः
गौतमः
(D) वसिष्ठः
वसिष्ठः
2. उपमन्युः कस्मै भैक्ष्यं निवेद्य अपरम् आचरति स्म ?
(A) दरिद्राय
दरिद्राय
(B) भिक्षुकाय
भिक्षुकाय
(C) देवाय
देवाय
(D) गुरवे
गुरवे
3. उपमन्युः कीदृशः सन् भ्रमन् कूपे अपतत् ?
(A) अन्धः
अन्धः
(B) वृभुक्षितः
वृभुक्षितः
(C) कुपितः
कुपितः
(D) चिन्तितः
चिन्तितः
4. सिंहेन स्वगृहमागच्छता कः प्राप्तः ?
(A) सिंहशिशुः
सिंहशिशुः
(B) मार्जारशिशुः
मार्जारशिशुः
(C) शृगालशिशुः
शृगालशिशुः
(D) शशकसुतः
शशकसुतः
5. कौ ज्येष्ठबान्धवस्य भङ्गात् निरुत्साहतां गतौ ?
(A) सिंहसुतौ
सिंहसुतौ
(B) गजसुतौ
गजसुतौ
(C) मृगसुतौ
मृगसुतौ
(D) शृगालसुतौ
शृगालसुतौ

6. सिंही शृगालशिशुं केन परां पुष्टिमनयत् ?
 (A) जलेन (B) फलेन
 ଜଳେନ ଫଳେନ
 (C) भोजनेन (D) स्वस्तनक्षीरेण
 ଭୋଜନେନ ସ୍ଵସ୍ତନକ୍ଷୀରେଣ
7. केन उद्बुद्धैः युवकैः सम्प्रति विश्वस्य अनेकत्र सेवा क्रियते ?
 (A) गुरुणा (B) विवेकानन्देन
 ଗୁରୁଣା ବିବେକାନନ୍ଦେନ
 (C) रामकृष्णेन (D) रामकृष्णमिशन्माध्यमेन
 ରାମକୃଷ୍ଣେନ ରାମକୃଷ୍ଣମିଶନ୍ମାଧ୍ୟମେନ
8. विवेकानन्दस्य बाल्यनाम किम् ?
 (A) नरेन्द्रनाथः (B) सुरेन्द्रनाथः
 ନରେନ୍ଦ୍ରନାଥଃ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥଃ
 (C) देवेन्द्रनाथः (D) महेन्द्रनाथः
 ଦେବେନ୍ଦ୍ରନାଥଃ ମହେନ୍ଦ୍ରନାଥଃ
9. विवेकानन्दः आध्यात्मिकज्ञानबृद्धये किम् अधीतवान् ?
 (A) प्राच्यपाश्चात्यदर्शनशास्त्राणि (B) प्राच्यदर्शनशास्त्राणि
 ପ୍ରାଚ୍ୟପାଶ୍ଚାତ୍ୟଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରାଣି ପ୍ରାଚ୍ୟଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରାଣି
 (C) पाश्चात्यदर्शनशास्त्राणि (D) पुराणानि
 ପାଶ୍ଚାତ୍ୟଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରାଣି ପୁରାଣାନି
10. “अप एव ससर्जादौ तासु बीजमवासृजत्” उक्तिरियं कुत्र विद्यते ?
 (A) गीतायाम् (B) मनुस्मृतौ
 ଗୀତାୟାମ୍ ମନୁସ୍ମୃତୌ
 (C) अथर्ववेदे (D) अमरकोषे
 ଅଥର୍ବବେଦେ ଅମରକୋଷେ
11. आकाशत् कस्य उत्पत्तिः ?
 (A) अग्नेः (B) जलस्य
 ଅଗ୍ନେଃ ଜଳସ୍ୟ
 (C) वायोः (D) पृथिव्याः
 ବାୟୋଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ

12. ଭୂତାନି କସ୍ମାତ୍ ଭବନ୍ତି ?

(A) ଜଳାତ୍

ଜଳାତ୍

(C) ଯଜ୍ଞାତ୍

ଯଜ୍ଞାତ୍

(B) ଅନ୍ନାତ୍

ଅନ୍ନାତ୍

(D) ଆକାଶାତ୍

ଆକାଶାତ୍

13. ଶିଶୁ: କମ୍ 'ଜୂମ୍ଭସ୍ବ' ଇତି ଉକ୍ତବାନ୍ ?

(A) ମୃଗଶାବକମ୍

ମୃଗଶାବକମ୍

(C) ଗାମ୍

ଗାମ୍

(B) ପଶୁମ୍

ପଶୁମ୍

(D) ସିଂହଶାବକମ୍

ସିଂହଶାବକମ୍

14. କାଭ୍ୟାଂ ସହ ବାଲ: ପ୍ରବିଶତି ?

(A) ବନ୍ଧୁଭ୍ୟାମ୍

ବନ୍ଧୁଭ୍ୟାମ୍

(C) ତପସ୍ବିନୀଭ୍ୟାମ୍

ତପସ୍ବିନୀଭ୍ୟାମ୍

(B) ମାତୃଭ୍ୟାମ୍

ମାତୃଭ୍ୟାମ୍

(D) କନ୍ୟାଭ୍ୟାମ୍

କନ୍ୟାଭ୍ୟାମ୍

15. ବର୍ଣ୍ଣଚିତ୍ରିତ: ମୃତ୍ତିକାମୟୂର: କୁତ୍ର ଅସ୍ତି ?

(A) ସଦନେ

ସଦନେ

(C) ଉଟ୍ତରେ

ଉଟ୍ତରେ

(B) ଆଶ୍ରମେ

ଆଶ୍ରମେ

(D) ବନେ

ବନେ

16. କ: ସତ୍ୟପ୍ରତିଜ୍ଞ: ଆସୀତ୍ ?

(A) ରାମଚନ୍ଦ୍ର:

ରାମଚନ୍ଦ୍ର:

(C) ଦଶରଥ:

ଦଶରଥ:

(B) ଭରତ:

ଭରତ:

(D) ଲକ୍ଷ୍ମଣ:

ଲକ୍ଷ୍ମଣ:

17. ବନବାସକାଳେ କୁତ୍ର ସୁପ୍ୟତେ ?

(A) ନବପଲ୍ଲବଶ୍ୟାୟାମ୍

ନବପଲ୍ଲବଶ୍ୟାୟାମ୍

(C) ଶୁଷ୍କପତ୍ରଶ୍ୟାୟାମ୍

ଶୁଷ୍କପତ୍ରଶ୍ୟାୟାମ୍

(B) ଭୂମୌ

ଭୂମୌ

(D) ପର୍ଣ୍ଣଶ୍ୟାୟାମ୍ ସ୍ବୟଂ ଭଗ୍ନାସୁ ଭୂତଳେ

ପର୍ଣ୍ଣଶ୍ୟାୟାସୁ ସ୍ବୟଂ ଭଗ୍ନାସୁ ଭୂତଳେ

18. रामस्य वेश्म कीदृशम् ?

(A) निर्जनम्

ନିର୍ଜନମ୍

(C) विज्ञजनपूर्णम्

ବିଜ୍ଞଜନପୂର୍ଣ୍ଣମ୍

(B) शोकसन्तप्तम्

ଶୋକସନ୍ତପ୍ତମ୍

(D) सुविभूषितम्

ସୁବିଭୂଷିତମ୍

19. दशरथः कस्यै वरौ दत्तवान् ?

(A) कौशल्यायै

କୌଶଲ୍ୟାୟୈ

(C) सुमित्रायै

ସୁମିତ୍ରାୟୈ

(B) कैकेय्यै

କୈକେୟୈ

(D) सीतायै

ସୀତାୟୈ

20. कस्य विप्रियं न कर्तव्यम् इति रामेण उक्तम् ?

(A) लक्ष्मणस्य

ଲକ୍ଷ୍ମଣସ୍ୟ

(C) दशरथस्य

ଦଶରଥସ୍ୟ

(B) भरतस्य

ଭରତସ୍ୟ

(D) शत्रुघ्नस्य

ଶତ୍ରୁଘ୍ନସ୍ୟ

21. कस्य दमनं दमः उच्यते ?

(A) मनसः

ମନସଃ

(C) कामनायाः

କାମନାୟାଃ

(B) तपसः

ତପସଃ

(D) आत्मनः

ଆତ୍ମନଃ

22. कः मूर्खः उच्यते ?

(A) यः अध्ययनं न करोति

ଯଃ ଅଧ୍ୟୟନଂ ନ କରୋତି

(C) यः ईश्वरे विश्वासं न करोति

ଯଃ ଈଶ୍ଵରେ ବିଶ୍ଵାସଂ ନ କରୋତି

(B) यः विद्यालयं न गच्छति

ଯଃ ବିଦ୍ୟାଳୟଂ ନ ଗଚ୍ଛତି

(D) यः सदैव ईर्ष्यां करोति

ଯଃ ସଦୈବ ଈର୍ଷ୍ୟାଂ କରୋତି

23. कः पण्डितः ?

(A) यः धर्मं जानाति

ଯଃ ଧର୍ମଂ ଜାନାତି

(C) यः शास्त्रं पठति

ଯଃ ଶାସ୍ତ୍ରଂ ପଠତି

(B) यः धर्मं न जानाति

ଯଃ ଧର୍ମଂ ନ ଜାନାତି

(D) यः यज्ञं करोति

ଯଃ ଯଜ୍ଞଂ କରୋତି

24. ଆତୁରସ୍ୟ କିଂ ମିତ୍ରମ୍ ?

(A) ବୈଦ୍ୟ:

ବୈଦ୍ୟଃ

(C) ଗୃହସ୍ଥ:

ଗୃହସ୍ଥଃ

(B) ଶିକ୍ଷକ:

ଶିକ୍ଷକଃ

(D) ଦାନମ୍

ଦାନମ୍

25. କିମ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକରମ୍ :

(A) ଶେଷା: ଜୀବିତୁମ୍ ଇଚ୍ଛନ୍ତି

ଶେଷାଃ ଜୀବିତୁମ୍ ଇଚ୍ଛନ୍ତି

(C) ପ୍ରତ୍ୟହଂ ଭୂତାନି ଯମାଳୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି

ପ୍ରତ୍ୟହଂ ଭୂତାନି ଯମାଳୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି

(B) ଶେଷା: ଯମାଳୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି

ଶେଷାଃ ଯମାଳୟଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତି

(D) ଶେଷା: ଖାଦିତୁମ୍ ଇଚ୍ଛନ୍ତି

ଶେଷାଃ ଖାଦିତୁମ୍ ଇଚ୍ଛନ୍ତି

26. ବୃତ୍ୟୁପରୋଧମ୍ =

(A) ବୃତ୍ତି + ଅପରୋଧମ୍

ବୃତ୍ତି + ଅପରୋଧମ୍

(C) ବୃତ୍ + ତି + ଉପରୋଧମ୍

ବୃତ୍ + ତି + ଉପରୋଧମ୍

(B) ବୃତ୍ତି + ଉପରୋଧମ୍

ବୃତ୍ତି + ଉପରୋଧମ୍

(D) ବୃତ୍ତି: + ଉପରୋଧମ୍

ବୃତ୍ତିଃ + ଉପରୋଧମ୍

27. ଦୌର୍ନଃ =

(A) ଦୌ: + ନଃ

ଦୌଃ + ନଃ

(C) ଦୌର୍ + ନ

ଦୌର୍ + ନ

(B) ଦୌ: + ନଃ

ଦୌଃ + ନଃ

(D) ଦୌ: + ନଃ

ଦୌଃ + ନଃ

28. ଅଙ୍ଗାରାମ୍ଲମ୍ =

(A) ଅଙ୍ଗାର + ଅମ୍ଲମ୍

ଅଙ୍ଗାର + ଅମ୍ଲମ୍

(C) ଅଙ୍ଗାରମ୍ + ଆମ୍ଲମ୍

ଅଙ୍ଗାରମ୍ + ଆମ୍ଲମ୍

(B) ଅଙ୍ଗାରମ୍ + ଅମ୍ଲମ୍

ଅଙ୍ଗାରମ୍ + ଅମ୍ଲମ୍

(D) ଅଙ୍ଗାର: + ଅମ୍ଲମ୍

ଅଙ୍ଗାରଃ + ଅମ୍ଲମ୍

29. ଗଜ: + ଅୟମ୍ =

(A) ଗଜାୟମ୍

ଗଜାୟମ୍

(C) ଗଜୌୟମ୍

ଗଜୌୟମ୍

(B) ଗଜୋୟମ୍

ଗଜୋୟମ୍

(D) ଗଜୋୟମ୍

ଗଜୋୟମ୍

30. ପବିତ୍ର: + ଭବ =
- (A) ପବିତ୍ରଽଭବ
ପବିତ୍ରଭବ
- (B) ପବିତ୍ରସ୍ ଭବ
ପବିତ୍ରସ୍ଭବ
- (C) ପବିତ୍ରୋ ଭବ
ପବିତ୍ରୋଭବ
- (D) ପବିତ୍ର ଭବ
ପବିତ୍ର ଭବ
31. ମହ୍ୟାମନିବେଦ୍ୟ ଭୈକ୍ଷ୍ୟ ତ୍ବୟା ନ ଭୋକ୍ତବ୍ୟମ୍ :
- (A) କର୍ମଣି ଦ୍ଵିତୀୟା
କର୍ମଣି ଦ୍ଵିତୀୟା
- (B) କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
- (C) କ୍ରିୟାବିଶେଷେ ଦ୍ଵିତୀୟା
କ୍ରିୟାବିଶେଷେ ଦ୍ଵିତୀୟା
- (D) ଉକ୍ତେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା
ଉକ୍ତେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା
32. ସିଂହୋଽପି ନିତ୍ୟମେବ ମୃଗାନ୍ ବ୍ୟାପାଦ୍ୟ ସିଂହ୍ୟୈ ଦଦାତି :
- (A) କ୍ରିୟା ବିଶେଷେ ଦ୍ଵିତୀୟା
କ୍ରିୟାବିଶେଷେ ଦ୍ଵିତୀୟା
- (B) ଉକ୍ତେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା
ଉକ୍ତେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା
- (C) କର୍ମଣି ଦ୍ଵିତୀୟା
କର୍ମଣି ଦ୍ଵିତୀୟା
- (D) ବ୍ୟାପ୍ତ୍ୟର୍ଥେ ଦ୍ଵିତୀୟା
ବ୍ୟାପ୍ତ୍ୟର୍ଥେ ଦ୍ଵିତୀୟା
33. ଗୁରୁଣା ସୋଽପି ଶିଷ୍ୟରୂପେଣ ସ୍ଵୀକୃତ: ।
- (A) କରଣେ ତୃତୀୟା
କରଣେ ତୃତୀୟା
- (B) ଅନୁକ୍ତେ କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ରି ତୃତୀୟା
ଅନୁକ୍ତେ କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ରି ତୃତୀୟା
- (C) ଅପବର୍ଗେ ତୃତୀୟା
ଅପବର୍ଗେ ତୃତୀୟା
- (D) ସହାର୍ଥେ ତୃତୀୟା
ସହାର୍ଥେ ତୃତୀୟା
34. ବିଭିନ୍ନରୂପେଣ ଜୀବଜଗତ: ବିକାସ: ଅଭବତ୍ :
- (A) କୃତ୍ଯୋଗେ ଷଷ୍ଠୀ
କୃତ୍ଯୋଗେ ଷଷ୍ଠୀ
- (B) ହେତ୍ଵାର୍ଥେ ଷଷ୍ଠୀ
ହେତ୍ଵାର୍ଥେ ଷଷ୍ଠୀ
- (C) ଶେଷେ ଷଷ୍ଠୀ
ଶେଷେ ଷଷ୍ଠୀ
- (D) କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ରି ପ୍ରଥମା
35. ରୋଚତେ ମହ୍ୟମେଷ: ଭଦ୍ରମୟୂର: ।
- (A) ସମ୍ପ୍ରଦାନେ ଚତୁର୍ଥୀ
ସମ୍ପ୍ରଦାନେ ଚତୁର୍ଥୀ
- (B) ତୁମ୍ଭଲୋପେ ଚତୁର୍ଥୀ
ତୁମ୍ଭଲୋପେ ଚତୁର୍ଥୀ
- (C) ରୁଚ୍ୟର୍ଥକଥାତୁଯୋଗେ-ଚତୁର୍ଥୀ
ରୁଚ୍ୟର୍ଥକଥାତୁଯୋଗେ ଚତୁର୍ଥୀ
- (D) ତାଦର୍ଥ୍ୟେ ଚତୁର୍ଥୀ
ତାଦର୍ଥ୍ୟେ ଚତୁର୍ଥୀ

36. प्रतिषिद्धः = प्रति + _____ + क्त ।

(A) सिध्

ସିଧ୍

(C) सिच्

ସିଚ୍

(B) षिध्

ଷିଧ୍

(D) सोध्

ସୋଧ୍

37. अपसृत्य = अप + सृ + _____ ।

(A) क्त

କ୍ତ

(C) शतृ

ଶତୃ

(B) ल्यप्

ଲ୍ୟପ୍

(D) क्यप्

କ୍ୟପ୍

38. आहूतवती = आ + _____ + क्तवतु + (ङीप्)

(A) ह्वे

ହ୍ୱେ

(C) हत्

ହତ୍

(B) ह्

ହ୍

(D) ह

ह

39. संस्कृतिः = सम् + कृ + _____ ।

(A) क्त

କ୍ତ

(C) घञ्

ଘଞ୍

(B) शतृ

ଶତୃ

(D) क्तिन्

କ୍ତିନ୍

40. लब्धः = _____ + क्त ।

(A) लुभ्

ଲୁଭ୍

(C) लूञ्

ଲୁଞ୍

(B) लभ्

ଲଭ୍

(D) लुक्

ଲୁକ୍

41. धर्म चरति इति या =

(A) धर्मचारिणी

ଧର୍ମଚାରିଣୀ

(C) धर्मचारी

ଧର୍ମଚାରୀ

(B) धर्मचारणी

ଧର୍ମଚାରଣୀ

(D) धर्मचरी

ଧର୍ମଚରୀ

42. ହତ୍ତାପ: =

(A) ବହୁବ୍ରୀହି:

ବହୁବ୍ରୀହିଃ

(C) ତୃତୀୟାତତ୍ପୁରୁଷ:

ତୃତୀୟା ତତ୍ପୁରୁଷଃ

(B) ଷଷ୍ଠୀତତ୍ପୁରୁଷ:

ଷଷ୍ଠୀତତ୍ପୁରୁଷଃ

(D) ଦ୍ଵିଗୁ:

ଦ୍ଵିଗୁଃ

43. ରାଜର୍ଷେ: =

(A) ରାଜ: ଋଷି: ତସ୍ୟ

ରାଜାଃ ରିଷିଃ, ତସ୍ୟ

(C) ରାଜା ଚାମୌ ଋଷିଃଚେତି, ତସ୍ୟ

ରାଜା ଚାମୌ ରିଷିଃଚେତି, ତସ୍ୟ

(B) ରାଜ୍ଞାଚ ଋଷି: ଚ, ତସ୍ୟ

ରାଜାଚ ରିଷିଃ ଚ, ତସ୍ୟ

(D) ରାଜ: ଋଷେ:

ରାଜାଃ ରିଷେଃ

44. ଆଜୀବନମ୍ =

(A) ଜୀବନସ୍ୟ ଯାବତ୍

ଜୀବନସ୍ୟ ଯାବତ୍

(C) ଜୀବନେନ ଯାବତ୍

ଜୀବନେନ ଯାବତ୍

(B) ଆଗତଂ ଜୀବନମ୍

ଆଗତଂ ଜୀବନମ୍

(D) ଜୀବନଂ ଯାବତ୍

ଜୀବନଂ ଯାବତ୍

45. ଭୈଷ୍ୟୋପଜୀବିନାମ୍ :

(A) ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷ:

ଷଷ୍ଠୀ ତତ୍ପୁରୁଷଃ

(C) ବହୁବ୍ରୀହି:

ବହୁବ୍ରୀହିଃ

(B) ଉପପଦତତ୍ପୁରୁଷ:

ଉପପଦତତ୍ପୁରୁଷଃ

(D) ତୃତୀୟା ତତ୍ପୁରୁଷ:

ତୃତୀୟା ତତ୍ପୁରୁଷଃ

46. ସିଂହ: =

(A) ସିଂହୀ

ସିଂହୀ

(C) ସିଂହିନୀ

ସିଂହିନୀ

(B) ସିଂହା

ସିଂହା

(D) ସିଂହାୟୀ

ସିଂହାୟୀ

47. ମଘବତ୍ =

(A) ମଘବାନୀ

ମଘବାନୀ

(C) ମଘବତା

ମଘବତା

(B) ମଘବତୀ

ମଘବତୀ

(D) ମଘବତାନୀ

ମଘବତାନୀ

48. ଶିବ =

(269)

(A) शीवी
ଶିବୀ

(C) शिवा
ଶିବା

(B) शिवी
ଶିବୀ

(D) शिवनानी
ଶିବାନାନୀ

49. दुष्टः यवः =

(A) यवा
ଯବା

(C) यवनानी
ଯବନାନୀ

(B) यवनी
ଯବନୀ

(D) यवानी
ଯବାନୀ

50. विवाहिता स्त्री =

(A) पाणिगृहीती
ପାଣିଗୃହୀତୀ

(C) पाणिगृहिता
ପାଣିଗୃହିତା

(B) पाणिगृहीता
ପାଣିଗୃହୀତା

(D) पाणिगृहिणी
ପାଣିଗୃହିଣୀ

Subject : Third Language Sanskrit (TLS)
MODEL QUESTION SET – 4

SUBJECTIVE

Time : 1 Hour 30 Minutes

Full Marks : 50

1. प्रायशः वाक्यत्रयेण निजभाषया उत्तरं लिखत । 5×2 = 10

(i) उपमन्युः कथं गुरवे सर्वं भैक्ष्यं न्यवेदयत् ?

अथवा

निर्मलेन जलेन किं भवति ?

(ii) रामकृष्णमिशन्माध्यमेन किं भवति ?

अथवा

रक्षाकरण्डकस्य को विशेष आसीत् ?

2. प्रायशः वाक्यत्रयेण निजभाषया उत्तरं लिखत : 5×2 = 10

(i) बेपमाना सीता कीदृशं पतिम् अपश्यत् ?

अथवा

कथं दुःखतरं वनम् ?

(ii) कस्मात् कारणात् महाजनो येन गतः स पन्थाः भवति ?

अथवा

पुरुष-राष्ट्र-श्राद्ध-यज्ञाः कथं मृताः भवन्ति ?

3. अनुच्छेदं पठित्वा संक्षेपेण उत्तरं लिखत । 2×5 = 10

कश्चन ग्रामः । तत्र कश्चन वटवृक्षः आसीत् । तस्मिन् वृक्षे कश्चित् सर्पः वसति स्म । सः अतीव विषधरः आसीत् । वृक्षस्य समीपे मार्गेण आगतान् सर्वान् अपि सः दशति स्म । तस्मात् कारणात् ग्रामजनाः तेन मार्गेण गमनागमनं कर्तुं भयम् अनुभवन्ति स्म । एकदा कश्चन मुनिः तेन एव मार्गेण गच्छन् आसीत् । तं दृष्ट्वा सर्पः 'एषः दशनीयः' इति वेगेन तत्र आगतवान् । परन्तु महात्मनः तपः प्रभावतः सर्पः तं दष्टुं न शक्तः मुनिः अपि तं सर्पम् अहिंसायाः महत्त्वं बोधितवान् । सर्पः मुनेः वचनेन प्रभावितः अभवत् । तदारभ्य सः दंशनं त्यक्तवान् । यद्यपि सर्पः विषधरः तथापि इदानीं सः विषहीनः इव व्यवहरति स्म । अतः जनाः निर्भयं गमनागमनं कुर्वन्ति स्म । दुष्टाः बालाः तस्य उपरि शिलाखण्डं क्षिपन्ति, पीडयन्ति स्म । परन्तु सर्पः शान्ततया तेषां पीडां सहते स्म ।

कानिचन दिनानि अतीतानि । सः मुनिः यदा तत्र आगतवान्, तदा सर्पस्य शरीरं क्षतविक्षतम् आसीत् । सः मुनिम् उक्तवान् – “स्वामिन्! भवतः उपदेशकारणतः अहं हिंसाचरणं त्यक्तवान् । परन्तु मम स्थितिः शोचनीया जाता अस्ति” । तदा मुनिः उक्तवान् – “भोः मित्र! अन्यान् मा दशतु परन्तु फुत्कारं मा त्यजतु ।”

सर्पः तथा कृतवान् । फलतः कोऽपि तस्य समीपं नागतः । स हिंसां त्यक्त्वाऽपि शान्त्या वसति स्म ।
मुनेः उपदेशात् सर्पः नूतनं जीवनदर्शनं प्राप्तवान् । शक्तिमान् भव, परन्तु अपराणामनिष्ठं मा कुरु ।

प्रश्नाः

- (i) कान् सर्वान् सर्पः दशति स्म ?
- (ii) कस्मात् सर्पः मुनिं दष्टुं न शक्तः अभवत् ?
- (iii) यद्यपि सर्पः विषधरः तथापि इदानीं सः कीदृशः व्यवहरति ?
- (iv) शक्तिमान् भव, परन्तु किं मा कुरु ?
- (v) मुनेः उपदेशकारणतः सर्पः किं त्यक्तवान् ?

4. अधोलिखितानि पदानि व्यवहृत्य संस्कृतभाषया पृथक् पञ्चवाक्यानि रचयत :

2×5 = 10

- (i) मन्दम्
- (ii) ऋते
- (iii) इच्छन्ति
- (iv) रोचते
- (v) साधयति
- (vi) इति
- (vii) सम्यक्
- (viii) सर्वतः

5. अधोलिखितेषु पञ्चानां (5) वाक्यानां संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत :

2×5 = 10

- (i) ପିଲାଟି ବୁଢ଼ାଙ୍କର ହାତଧାର ନେଉଛି ।
- (ii) ମୁନିମାନେ ଦିନରେ ତିନିଥର ସ୍ନାନ କରନ୍ତି ।

- (iii) ଝିଅଟି କୋଠାଉପରୁ ନାଚ ଦେଖୁଥିଲା ।
- (iv) ତୁମେ କାହିଁକି ମୋଉପରେ ରାଗୁଛ ?
- (v) ସେ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ କାମ କରିବେ ନାହିଁ ।
- (vi) ମହାନଦୀର ଦୁଇପାଖରେ ଶିବମନ୍ଦିର ଗୁଡ଼ିକ ଶୋଭା ପାଉଛି ।
- (vii) ଆକ୍ଷେମାନେ ମାସକରେ ବ୍ୟାକରଣ ପଢ଼ିଲୁ ।
- (viii) କାମନାରୁ କ୍ରୋଧ ଜାତ ହୁଏ ।

SUBJECT – THIRD LANGUAGE SANSKRIT (TLS)			
Scoring Keys Model Question Paper – (Objective) SET-4			
Question No	Answer Key	Question No	Answer Key
1	B	26	B
2	D	27	B
3	A	28	A
4	C	29	D
5	A	30	C
6	D	31	D
7	D	32	C
8	A	33	B
9	A	34	A
10	B	35	C
11	C	36	A
12	B	37	B
13	D	38	A
14	C	39	D
15	C	40	B
16	C	41	A
17	D	42	B
18	D	43	C
19	B	44	D
20	B	45	B
21	A	46	A
22	C	47	B
23	A	48	C
24	A	49	D
25	A	50	A